

Stjórnartíðindi

1920 - A-deild

Útgáfa 1.0 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af Stjórnartíðindum. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af prentuðum Stjórnartíðindum án endurgjalds. Hvorki dómsmálaráðuneytið né önnur stjórnvöld standa að gerð skjals þessa umfram það að hafa útvegað höfundu skjalsins prenteintök af ritinu.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.stuff.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta landslög og önnur áþekk gögn gerð af opinberri hálfu, ekki verndar höfundalaga.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Á bls. 23 er laus miði en á honum stendur: Þess sje gætt, að þessar tvær endurprentuðu síður komi í staðinn fyrir áður prentaðar viðeigandi blaðsíður.

Galli á bls. 15.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

STJÓRNARTÍÐINDI

FYRIR

ÍSLAND

ÁRÍÐ 1920

A-DEILD

REYKJAVÍK
ÍSAFOLDARPRENTSMÍÐJA H.F.
1920

Efnisyfirlit

við stjórnartíðindi fyrir Ísland 1920

A.

Nr.	Dagsetning.	Fyrirsögn.	Blaðsíðu- tal.
1.	8. mars	Lög um heimild fyrir landsstjórnina til að takmarka eða banna innflutning á óþörfum varningi	1
2.	15. mars	Lög um viðauka við lög nr. 12, 12. ágúst 1918, um stimpilgjald .	2—3
3.	15. apríl	Bráðabirgðalög um viðauka við lög 8. marz 1920, um heimild fyrir landsstjórnina til að takmarka eða banna innflutning á óþörfum varningi	4—5
4.	18. maí	Lög um manntal á Íslandi	5—6
5.	S. d.	Lög um bann gegn botnvörpaveiðum	7—8
6.	S. d.	Lög um breyting á tilskipun 10. júlí 1795 og tilskipun 20. janúar 1797 um sáttanefndir	8—9
7.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 18, 20. okt. 1905, um lögreglusamþykktir utan kaupstaðanna	9
8.	S. d.	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til að banna flutning til landsins á varningi, sem stjórnin telur stafa sýkingarhættu af . .	10
9.	S. d.	Stjórnarskrá konungsríkisins Íslands	11—21
10.	S. d.	Lög um eftirlit með útlendingum	22—24
11.	S. d.	Lög um þingmannakosning í Reykjavík	25—28
12.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 28, 3. nóv. 1915, um kosningar til Alþingis	29—30
13.	S. d.	Lög um kenslu í mótörvjelfræði	30—32
14.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 64, 14. nóv. 1917, um laun hreppstjóra og aukatekjur m. m.	32—33
15.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 88, 14. nóv. 1917, um notkun bifreiða	33
16.	S. d.	Lög um ráðstafanir á gullforða Íslandsbanka og um heimild fyrir ríkisstjórnina til að banna útflutning á gulli	34
17.	S. d.	Lög um að leggja jarðirnar Kjarna og Hamra í Hrafnagilshreppi undir lögsagnarömdæmi og bæjarfjélag Akureyrar	35
18.	S. d.	Lög um gjöld til holræsa og gangstjetta í kaupstöðum, öðrum en Reykjavík og Akureyri	36

IV

Nr.	Dagsetning.	Fyrirsögn.	Bladsíðu- tal.
19.	S. d.	Lög um breyting á póstlögum nr. 43, 16. nóv. 1907	37
20.	S. d.	Lög um löggilding verslunarstaða í Valþjófsdal í Mosvallahreppi og á Lambeyri við Tálknafjörð	38
21.	31. maí	Bráðabirgðalög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að taka í sínar hendur alla sölu á hrossum til útlanda svo og útflutning þeirra	39—40
22.	19. og 26. júní	Viðbótarsamningur um póstsambandið milli Íslands og Danmerkur . .	41
23.	5. júlí	Konungsráskurður um konungsfánann	42
24.	16. ágúst	Bráðabirgðalög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að leyfa Íslandsbanka að gefa út alt að 12 miljónum króna í seðlum, án aukningar á málmforðatryggingu þeirri, sem hann nú hefir . .	43
25.	26. nóv.	Bráðabirgðalög um friðun rjúpna	44
26.	27. nóv.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjærvist konungs	45
27.	21. des.	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	46

Yfirlit

eftir stafrófsröð.

Nr.	Dagsetning.	Fyrirsögn.	Blaðsíðu- tal.
Alþingi.			
11.	18. maí	Lög um þingmannakosning í Reykjavík	25—28
12.	S. d.	Lög um breytingu á lögum nr. 28, 3. nóv. 1915, um kosningar til Alþingis	29—30
Bankar.			
16.	18. maí	Lög um ráðstafanir á gullforða Íslandsbanka og um heimild fyrir ríkisstjórnina til að banna útflutning á gulli	34
24.	16. ágúst	Bráðabirgðalög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að leyfa Íslands- banka að gefa út allt að 12 milljónum króna í seðlum, án aukningar á málmforðatryggingu þeirri, sem hann nú hefir	43
Bifreiðar.			
15.	18. maí	Lög um breyting á lögum nr. 88, 14. nóv. 1917, um notkun bifreiða	83
Dómsmál.			
17.	18. maí	Lög um að leggja jarðirnar Kjarna og Hamra í Hrafnagilshreppi undir lögsagnarumdæmi og bæjarfjelag Akureyrar	85
Fánamál.			
28.	5. júlí	Konungsráskurður um konungsfánann	42

Nr.	Dagsetning.	Fyrirsögn.	Blaðsíðu- tal.
Fuglafriðun.			
25.	26. nóv.	Bráðabirgðalög um friðun rjúpna	44
Kaupstaðir.			
17.	18. maí	Lög um að leggja jarðirnar Kjarna og Hamra í Hrafnagilshreppi undir lögsagnarumdæmi og bæjarfjelag Akureyrar	35
18.	S. d.	Lög um gjöld til holræsa og gangstjetta í kaupstöðum, öðrum en Reykjavík og Akureyri	36
Kensla.			
13.	18. maí	Lög um kenslu í mótorvelfræði	30—32
Landstjórn.			
23.	5. júlí	Konungsúrskurður um konungsfánann	42
26.	27. nóv.	Konungleg anglýsing um að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjærvist konungs	45
27.	21. des.	Konungleg anglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	46
Launalög.			
14.	18. maí	Lög um breyting á lögum nr. 64, 14. nóv. 1917, um laun hrepps- stjóra og aukatekjur m. m.	32—33
Löggæsla.			
5.	18. maí	Lög um bann gegn botnvörpuveiðum	7—8
7.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 18, 20. okt. 1905, um lögreglusam- þyktir utan kaupstaðanna	9
10.	S. d.	Lög um eftirlit með útlendingum	22—24
Manntal.			
4.	18. maí	Lög um manntal á Íslandi	5—6

Nr.	Dagsetning.	Fyrirsögn.	Bladsíðutal.
Póstmál.			
19.	18. maí	Lög um breyting á póstlögum nr. 43, 16. nóv. 1907	37
22.	19. og 26. júní	Viðbótarsamningur um póstsambandið milli Íslands og Danmerkur	41
Sáttamál.			
6.	18. maí	Lög um breyting á tilskipun 10. júlí 1795 og tilskipun 20. janúar 1797 um sáttanefndir	8—9
Sóttvarnir.			
8.	18. maí	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til að banna flutning til landsins á varningi, sem stjórnin telur stafa sýkingarhættu af . .	10
Stimpilgjald.			
2.	15. mars	Lög um viðauka við lög nr. 12, 12. ágúst 1918, um stimpilgjald .	2—3
9.	18. maí	Stjórnarskrá konungsríkisins Íslands	11—21
Verslun, verslunarstaðir.			
1.	8. mars	Lög um heimild fyrir landstjórnina til að takmarka eða banna innflutning á áþörfum varningi	1
3.	15. apríl	Bráðabirgðalög um viðauka við lög 8. mars 1920, um heimild fyrir landsstjórnina til að takmarka eða banna innflutning á áþörfum varningi	4—5
8.	18. maí	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til að banna flutning til landsins á varningi, sem stjórnin telur stafa sýkingarhættu af . .	10
20.	18. maí	Lög um löggilding verslunarstaða í Valþjófsdal í Mosvallahreppi og á Lambeyri við Tálknafjörð	38
21.	31. maí	Bráðabirgðalög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að taka í sínar hendur alla sölu á hrossum til útlanda svo og útflutning þeirra	39—40

Lög

Nr. 1
8. mars

um

heimild fyrir landsstjórnina til að takmarka eða banna innflutning á óþörfum varningi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Landstjórninni er heimilt með reglugjörð eða reglugjörðum að takmarka eða banna innflutning á allskonar óþörfum varningi, og ákveður hún, hvaða vörur skuli teljast til slíks varnings.

2. gr.

Brot gegn reglugjörð eða reglugjörðum, sem settar eru samkvæmt 1. gr. varða sektum, alt að 100.000 kr. mál útaf slíkum brotum skulu rekin sem almenn lögreglumál.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg 8. mars 1920.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Pjetur Jónsson.

Lög

um

viðauka við lög nr. 12, 12 ágúst 1918, um stimpilgjald.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Hver, sem fær vörur frá útlöndum, er skyldur til að sýna hlutaðeigandi lögreglustjóra eða umboðsmanni hans, eins fljótt og vérdá má, reikning yfir innkaupsverð þeirra, kominna um borð í skip, er flytja á vörurnar hingað til lands. Þetta nær til allra vara, sem hingað eru sendar, að undanteknum íslenskum afurðum, sem endursendur eru, og venjulegum farangri ferðamanna. Hina sýndu reikninga skal lögreglustjóri eða umboðsmaður hans stimpla þannig, að reikningar um allskonar leikföng og allskonar muni, sem eingöngu eru ætlaðir til skrauts, úr hvaða efni sem eru, stimplast með 15% af verðinu, en reikningar um allar aðrar vörur með 1%. Verði ágreiningur um flokkunina, fellir stjórnarráðið um það fullnaðarúrskurð.

2. gr.

Nú fylgir eigi reikningur vöru eða kemur eigi kaupanda í hendur eða umboðsmanni hans innan tveggja mánaða frá móttöku hennar, og er kaupandi eða umboðsmaður hans þá skyldur til að afhenda lögreglustjóra þeim, er í hlut á, eða umboðsmanni hans, yfirlýsingu um, að hann hafi engan reikning meðtekið og hvað hann álitir, að varan muni hafa kostað í innkaupi, hvorttveggja að viðlögðum drengskap. Skal lögreglustjóri eða umboðsmaður hans þá stimpla yfirlýsinguna á sama hátt og innkaupsreikningur væri.

Yfirlýsing þessi skal vera þannig sundurliðuð, að hið áætlaða verð hverrar vöru- tegundar sjáist.

3. gr.

Nú lætur kaupandi eða umboðsmaður hans farast fyrir að sýna til stimplunar reikning eða yfirlýsingu, og getur lögreglustjóri þá þvingað hann til þess með dagsektum, allt að 100 kr. fyrir dag hvern, og má tiltaka sektina í brjefi eða símskeyti. Sektum þessum má þó eigi beita nema að undangenginni aðvörun með viku fyrirvara.

4. gr.

Nú sýnir kaupandi eða umboðsmaður hans til stimplunar reikning, sem hann veit að eigi sýnir hið rjetta innkaupsverð, eða gefur vísitandi ranga yfirlýsingu um verðið, og varðar það refsingu samkvæmt 156. gr. hinna almennu hegningarlaga, 25. júní 1869. Auk þess gjaldi hann þrefalt það, er á vantar, að hann hafi greitt lögboðið stimpilgjald.

5. gr.

Ef lögreglustjóra eða umboðsmanni hans leikur grunur á, að viljandi eða óviljandi sje rangt frá skýrt um verð á vöru, er honum rjett og skylt að rannsaka málið og fresta stimplun þar til þeirri rannsókn er lokið.

6. gr.

Lögreglustjórar og umboðsmenn þeirra eru skyldir til að hafa eins nákvæmt eftirlit með því og föng eru á, að móttakendur vara gæti skyldna þeirra, sem ræðir um í lögum þessum, sjerstaklega með því að bera, eftir því sem við verður komið, hina afhentu reikninga og yfirlýsingar saman við farmskrár þær, er þeir heimta vörutoll eftir.

7. gr.

Af vörum, sem sendar eru til landsins í pósti, skal greiða gjald það, er ræðir um í lögum þessum, til pósthúss þess, er afhendir vöruna kaupanda, og skal gjaldið greiðast um leið og varan er afhent. Gjaldið greiðist með frímerkjum, sem póstpjónn stimplar og límir á fylgibrjef eða umbúðir vöru. Andvirði slíkra frímerkja telst með pósttekjum.

Af dagblöðum greiðist ekkert gjald.

Af vörum, sem póstkrafa hvílir á, telst gjaldið af fjárhæð póstkröfunnar.

Ef reikningur fylgir vöru, er viðtakandi skyldur að sýna hann, og telst þá gjaldið eftir fjárhæð hans, en ef enginn reikningur fylgir, skal viðtakandi gefa út samskonar yfirlýsingu og þá, er ræðir um í 2. gr., og reiknast gjaldið samkvæmt henni.

Um viðurlög við röngum reikningum eða yfirlýsingum fer eftir 4. gr.

8. gr.

Um reikningskil lögreglustjóra fyrir stimpilgjaldi því, er ræðir um í lögum þessum, fer sem um annað stimpilgjald. Fjármálaráðherra getur sett nánari reglur þar að lútandi.

9. gr.

Sektir allar eftir lögum þessum renna í ríkissjóð.

10. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og gilda til ársloka 1921.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg 15. mars 1920.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson,

Nr. 3
15. apríl

Bráðabirgðalög

um

viðauka við lög 8. mars 1920, um heimild fyrir landsstjórnina til að takmarka eða banna innflutning á óþörfum varningi.

Vjer Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Ráðherrann í atvinnu- og samgöngumálum hefir tjáð Oss, að til þess að ákvæði laga 8. mars 1920, um heimild fyrir landsstjórnina til að takmarka eða banna innflutning á óþörfum varningi, komi að tilætlunum notum og til þess að stuðla að jöfnuði á peningagenginu á líkan hátt og farið er að gjöra í öðrum ríkjum, svo og vegna ónógs skipakosts til flutninga á nauðsynjavörum til landsins sje óhjákvæmilegt að landsstjórnin hafi heimild til að setja ákvæði um peningaviðskifti Íslands og útlanda og gera ákvarðanir um vöruflutning frá útlöndum með skipum þeim, sem heima eiga í landinu, þá teljum Vjer brýna nauðsyn til að gefa út bráðabirgðalög um þetta efni samkvæmt 6. gr. stjórnarskipunarlaga 19. júní 1915. Því bjóðum Vjer og skipum þannig:

1. gr.

Aftan við 1. gr. nefndra laga 8. mars 1920 bætist nýjar málsgreinar svo hljóðandi:

Ennfremur er landsstjórninni heimilt með reglugjörð eða reglugjörðum að setja ákvæði um peningaviðskifti hjerlendra banka, fjelaga og einstakra manna við útlönd, svo og að gera ákvarðanir um vöruflutninga frá útlöndum með skipum þeim, sem heima eiga í landinu.

Landsstjórnin getur falið 5 manna nefnd þeirri, sem hún þegar hefir skipað eftir lögum 8. mars 1920, að hafa eftirlit og hlutunarrjett um vöruflutninga með innlendum skipum, innflutningi á allskonar varningi og peningaviðskiftum við útlönd samkvæmt reglugjörðum þeim, sem settar eru hjer að lútandi.

Til að standast kostnað við framangreindar ráðstafanir heimilast landsstjórninni að leggja gjald á innfluttar vörur, er nemi $\frac{1}{4}$ af hundraði af fjárhæð hvers vörureiknings, og nær heimild þessi einnig til gjalds þess, sem þegar hefir verið ákveðið í þessu skyni.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg 15. apríl 1920.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Pjetur Jónsson.

Lög

Nr. 4
18. maí

um

manntal á Íslandi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ár þau, er ártalið endar á 0, skal taka alment manntal um allt land. Skal það fara fram 1. desember eða annan dag, sem konungur ákveður, og skal því lokið þann sama dag, nema tálmanir, sem ekki verður við ráðið, banni. Skulu allir taldir þar sem þeir höfðu náttstað aðfaranótt manntalsdagsins, hvort sem þeir eiga þar heima eða ekki. Þó skal þeirra, sem að heiman eru aðfaranótt manntalsdagsins, einnig getið á heimili þeirra, með athugasemd um, að þeir sjeu fjarverandi. Hagstofa Íslands gerir fyrirmyndir að eyðublöðum undir manntalsekrárnar. Á þeim skal tilgreina fult nafn hvers manns, fæðingarár og dag, fæðingarstað, atvinnu og annað það, sem hagstofan í hvert sinn ákveður í samráði við þar til kjörna nefnd manna.

2. gr.

Í kaupstöðum annast bæjarstjórnin um framkvæmd manntalsins, en annarsstaðar prestarnir með aðstoð hreppstjóra og hreppnefnda. Áður en manntalið á fram að fara

Nr. 4 skal skifta hverjum kaupstað og prestakalli í svo mörg umdæmi eða hverfi, að einn mað-
18. maí ur komist á einum degi yfir að telja alla þá, sem þar dvelja eða eru staddir, og afla um
þá þeirra upplýsinga, sem krafist er. Teljarastarfið er trúnaðarstarf, sem enginn getur
skorast undan, sem til þess er hæfur.

3. gr.

Að viðlagðri alt að 1000 kr. sekt er hver maður skyldur til að gefa fullnægjandi
skýrslu um sjálfan sig og hagi sína til afnota við manntal það, sem lög þessi skipa fyrir
um. Að viðlagðri sömu sekt er einnig hver húsráðandi skyldur til að gefa í sama skyni
allar þær skýrslur um húsbúa sína og annað, sem hann getur í tje látið.

4. gr.

Störf presta og hreppstjóra við manntalið teljast til embættisverka þeirra, sem
þeim ber ekkert kaup fyrir sjerstaklega. Teljarar geta heldur eigi krafist neins kaups fyrir
starf sitt, en heimilt er þó bæjar- og sveitarstjórnnum, ef ástæða þykir til, að greiða þeim
einhverja þóknun úr bæjar- eða sveitarsjóði, og þaðan greiðist einnig annar kostnaður,
sem verða kann við framkvæmd manntalsins í kaupstaðnum eða hreppnum.

5. gr.

Með mál út af brotum gegn lögum þessum skal fara sem með almenn lögreglumál.
Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfriðhöll, 18. maí 1920.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

Lög

Nr. 5
18. maí

um

bann gegn botnvörpuveiðum.

Vjer Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í landhelgi við Ísland skulu bannaðar vera fiskveiðar með botnvörpum.

2. gr.

Nú er botnvörpuskip í landhelgi, og skulu þá veiðarfæri öll vera í búlka innanborðs.

3. gr.

Brot gegn 1. gr. varða sektum, 10000—20000 kr.; skulu þá og öll veiðarfæri, þar með taldir dragstrengir, svo og allur afli innanborðs, upptæk.

Brot gegn 2. gr. varða sektum, 2000—10000 kr. Um upptekt afla og veiðarfæra, fer sem um brot gegn 1. gr., er um ítrekað brot er að ræða.

Leggja má löghald á skipið og selja það, að undangengnu fjárnámi, til lúkningsar sektum samkvæmt þessari grein og kostnaði.

4. gr.

Hver sá maður, er leiðbeinir skipi við botnvörpuveiðar í landhelgi við Ísland, eða liðsinnir því við slíkar veiðar, eða hjálpar hinum brotlegu til að komast undan hegningu fyrir þær, skal sæta sektum, 500—5000 kr. Sömu hegningu skal hver sá sæta, sem er í botnvörpuskipi eða á bát við skipshliðina, þegar það er að veiðum í landhelgi, nema hann geti gert þá grein fyrir því sinni þær, að líklegt þyki, að hann eigi enga blutdeild í hinum ólöglega veiðiskap þess.

Ákvæði greinar þessarar gilda ekki um þá menn, sem eru lögskráðir skipverjar á botnvörpuskipinu.

5. gr.

Skipstjóri, er gerir sig sekan í ítrekuðu broti gegn 1. gr., skal, auk refsingar þeirrar, sem getur um í 3. gr., sæta fangelsi, ekki vægara en 2 mánaða einföldu fangelsi. Auk þess má og endranær, þegar miklar sakir eru, láta skipstjóra sæta fangelsi fyrir brot gegn 1. gr., auk sektarhegningar þeirrar, sem ákveðin er í 3. gr.

6. gr.

Sektarfje eftir lögum þessum, svo og andvirði fyrir upptækan afla og veiðarfæri,

Nr. 5 rennur í Landhelgisjód Íslands. Um sölu upptæks afla og veiðarfæra skal jafnan leita 18. maí samþykkis stjórnarráðsins. Aldrei má þó selja hinum seka upptæk veiðarfæri, og afla því að eins, að knýjandi nauðsyn sje fyrir hendi.

7. gr.

Mál þau, sem rísa af brotum gegn lögum þessum, skal reka sem opinber lögreglumál.

8. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 8, 6. apríl 1898, lög nr. 18, 8. júlí 1902, lög nr. 27. 25. sept. 1902, lög nr. 56, 30. júlí 1909, svo og 2. gr. laga nr. 55, 10. nóv. 1913, um stofnun Landhelgisjóðs Íslands, um það, er tekur til sektafjár og andvirðis upptækra veiðarfæra og afla eftir lögum þessum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 18. maí 1920.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Nr. 6
18. maí

Lög

um

breyting á tilskipun 10. júlí 1795 og tilskipun 20. janúar 1797
um sáttanefndir.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta hertogi í Sljesvík, Holtsetaiandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

38. gr. síðasta málsgr. í tilskipun 10. júlí 1795 og 25. gr. síðasta málsgr. í tilskipun 20. janúar 1797 orðist svo:

Þó er óheimilt að málaflutningsmenn sju umboðsmenn aðilja við sáttumleitunir, Nr. 6 nema umbjóðandi þeirra sje búsettur utan þeirrar þinghár, þar sem sáttumleitun fer fram. 18. maí

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Lög

Nr. 7
18. maí

um

breyting á lögum nr. 18, 20. okt. 1905, um lögreglusamþyktir utan kaupstaðanna.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Í stað orðanna »enda búi sýslumaður þara í 1. málsgrein laga nr. 18, 20. okt. 1905 komi:

»enda búi sýslumaður, umboðsmaður sýslumanns eða hreppstjóri þara.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Nr. 8
18. maí

Lög

um

heimild handa ríkisstjórninni til að banna flutning til landsins á varningi, sem stjórnin telur stafa sýkingarhættu af

Vjer Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni heimilast að banna flutning til landsins á brúkuðum fatnaði, líni og sængurfatnaði, dulum, brúkuðu vatti, hnökraull, pappírsafklippum, hári, húðum og öðrum þeim varningi, er stjórnin telur stafa sýkingarhættu af.

2. gr.

Brot gegn ákvæðum laga þessara varða sektum, frá 50—5000 krónum. Sektirnar renna í ríkissjóð.

Með mál út af brotum gegn lögum þessum skal farið sem almenn lögreglumál.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu siga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Stjórnarskrá

Nr. 9
18. maí.

konungsríkisins Íslands.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir á þann hátt, sem fyrirskipaður er í 21. gr. stjórnarskipunarlaganna 19. júní 1915, tvisvar sinnum fallist á og Vjer nú með samþykki Voru staðfest eftirfylgjandi

Stjórnarskrá

konungsríkisins Íslands.

I.

1. gr.

Stjórnskipulagið er þingbundið konungsstjórn.

2. gr.

Löggjafarvaldið er hjá konungi og Alþingi, báðum saman, framkvæmdarvaldið hjá konungi og dómssvaldið hjá dómendum.

3. gr.

Skipun konungserfða er sú, er segir í 1. og 2. gr. konungserfðalaga frá 31. júlí 1853. Konungserfðum má ekki breyta, nema með samþykki Alþingis.

4. gr.

Ákvæði þau, er giltu 1. des. 1918 í Danmörku um trúarbrögð konungs og lögræði, svo og um meðferð konungsvalds, þegar konungur er sjúkur, ólögráða eða staddur utan beggja ríkjanna, skulu einnig gilda á Íslandi.

5. gr.

Konungur getur ekki verið þjóðhöfðingi í öðrum löndum án samþykkis Alþingis.

6. gr.

Konungur vinnur eið að stjórnarskránni, er hann kemur til ríkis, enda hafi hann ekki unnið þann eið meðan hann var ríkisarfi. Af eiðstaf þessum skal gera tvö samhljóða frumrit. Geymir Alþingi annað, en þjóðskjalasafnið hitt.

7. gr.

Ríkisarfi er lögráða, er hann er orðinn fullra 18 ára að aldri.

8. gr.

Ákveða skal með lögum greiðslu af ríkisfje til konungs og konungsettar.

Nr. 9

18. maí.

9. gr.

Konungur hefir hið æðsta vald í öllum málefnum ríkisins, með þeim takmörkunum, sem settar eru í stjórnarskrá þessari, og lætur hann ráðherra framkvæma það. Ráðuneytið hefir aðsetur í Reykjavík.

10. gr.

Konungur er ábyrgðarlaus og friðhelgur. Ráðherrar bera ábyrgð á stjórnarframkvæmdum öllum. Ráðherraábyrgð er ákveðin með lögum. Alþingi getur kært þá fyrir embættisrekstur þeirra. Landsdómur dæmir þau mál.

11. gr.

Konungur skipar ráðherra og veitir þeim lausn. Hann ákveður tölu þeirra og skiftir störfum með þeim.

12. gr.

Lög og mikilvægar stjórnarráðstafanir skulu bornar upp fyrir konungi í ríkisráði. Ráðherrar skipa ríkisráð, og á ríkisarfí sæti í því, þegar hann er lögráða. Konungur er forsæti ríkisráðsins. Ríkisráðsfund getur konungur haldið með einum ráðherra utan Íslands.

13. gr.

Ráðherrafundi skal halda um nýmáli í lögum og um mikilvæg stjórnarmálefni. Svo skal og halda ráðherrafund, er einhver ráðherranna óskar að bera þar upp mál. Fundunum stjórnar sá ráðherra, er konungur hefir kvatt til forsætis. Sá ráðherra, er forsæti skipar, nefnist forsætisráðherra.

14. gr.

Nú er konungur ekki staddur hjer á landi, og ber forsætisráðherra þá að jafnaði málin upp fyrir konungi, einnig fyrir hönd hinna ráðherranna, ef þeir eru ekki viðstaddir. Þá er ráðherra ber upp fyrir konungi mál, sem annar ráðherra hefir undirritað, ber hann ábyrgð á því, að málið sje rjett flutt, en annars ekki sjerstaka ábyrgð vegna flutningsins, nema hann á annan hátt hafi tekið stjórnskipulega ábyrgð á efni þess.

15. gr.

Undirskrift konungs undir löggjafarmál eða stjórnarerindi veitir þeim gildi, er ráðherra ritar undir með honum.

16. gr.

Konungur veitir öll þau embætti, er hann hefir veitt hingað til. Breyta má þessu með lögum. Engan má skipa embættismann, nema hann hafi íslenskan ríkisborgararjett. Embættismaður hver skal vinna eið eða drengskaparheit að stjórnarskránni.

Konungur getur vikið þeim frá embætti, er hann hefir veitt það.

Konungur getur flutt embættismenn úr einu embætti í annað, þó svo, að þeir missi einskis í af embættistekjum, og að þeim sje gefinn kostur á að kjósa um, hvort þeir vilji heldur embættaskiftin eða þá lausn frá embætti með lögmæltum eftirlaunum eða lögmæltum ellistyrk.

Með lögum má undanskilja ákveðna embættismannaflokka, auk embættismanna Nr. 9 þeirra, er taldir eru í 57. gr. 18. maí

17. gr.

Konungur gerir samninga við önnur ríki. Þó getur hann enga slíka samninga gert, ef þeir hafa í sjer fólgið afsal eða kvaðir á landi eða landhelgi, eða ef þeir horfa til breytninga á stjórnarhögum ríkisins, nema samþykki Alþingis komi til.

18. gr.

Konungur stefnir saman Alþingi ár hvert og ákveður, hve nær því skuli slitið. Þinginu má eigi slíta fyrir en fjárlög eru samþykkt. Konungur getur og kvatt Alþingi til aukafunda.

19. gr.

Konungur getur frestað fundum Alþingis um tiltekinn tíma, þó ekki lengur en 2 vikur, nema Alþingi samþykki, og ekki nema einu sinni á ári.

20. gr.

Konungur getur rofið Alþingi, og skal þá stofna til nýrra kosninga áður en 2 mánuðir sju liðnir frá því, er það var rofið, en Alþingi stefnt saman eigi síðar en 8 mánuðum eftir að það var rofið.

21. gr.

Konungur getur látið leggja fyrir Alþingi frumvörp til laga og tillögur til annara samþykta.

22. gr.

Staðfesting konungs þarf til þess, að nokkur samþykkt Alþingis fái lagagildi. Konungur annast birting laga og framkvæmd.

Nú hefir konungur eigi staðfest lagafrumvarp, sem Alþingi hefir samþykkt, áður en næsta reglulegt Alþingi kemur saman, og er þá frumvarpið niður fallið.

23. gr.

Þegar brýn nauðsyn ber til, getur konungur gefið út bráðabirgðalög milli þinga. Ekki mega þau þó ríða í bág við stjórnarskrána. Ætíð skulu þau lögð fyrir næsta Alþingi á eftir.

Nú samþykkir Alþingi ekki bráðabirgðalög, og falla þau þá úr gildi.

Bráðabirgðafjárlög má eigi gefa út, ef fjárlög fyrir fjárhagstímabilið eru samþykkt af Alþingi.

24. gr.

Konungur getur ákveðið að saksókn fyrir afbrot skuli niður falla, ef ríkar ástæður eru til. Hann náðar menn og veitir almenna uppgjöf saka. Ráðherra getur hann þó eigi leyst undan saksókn nje hegningu, sem landsdómur hefir í dæmt, nema með samþykki Alþingis.

Nr. 9
18. maí

25. gr.

Konungur veitir annaðhvort sjálfur, eða með því að fela það stjórnarvöldum í hendur, leyfi og undanþágur frá lögum, samkvæmt reglum, sem farið hefir verið eftir hingað til.

II.

26. gr.

A Alþingi eiga sæti 40 þjóðkjörnir þingmenn. Tölu þeirra má breyta með lögum. Alþingi skiftist í tvær deildir, efri þingdeild og neðri þingdeild. Í neðri deild eiga sæti 26 þingmenn, en 14 í efri deild. Tölum þessum má breyta með lögum.

Óhlutbundnum kosningum í sjerstökum kjördæmum skulu kosnir 34 þingmenn, en 6 hlutbundnum kosningum um land alt í einu lagi.

Með lögum má ákveða, að þingmenn Reykjavíkurborgar skuli kosnir hlutbundnum kosningum, og gilda þá um kjörgengi og kosningarrjett sömu reglur sem við óhlutbundnar kosningar.

Þeir þingmenn eiga allir sæti í efri deild, sem kosnir eru hlutbundnum kosningum um land alt, og auk þeirra 8 þingmenn, er sameinað Alþingi kys úr flokki þingmanna, sem kosnir eru í sjerstökum kjördæmum. Hinir eiga sæti í neðri deild.

27. gr.

Þingmenn kosnir í sjerstökum kjördæmum skulu kosnir til 4 ára, en þingmenn kosnir hlutbundnum kosningum um land alt til 8 ára, og fer helmingur þeirra frá fjórða hvert ár. Þingrof nær ekki til þingmanna þeirra, sem kosnir eru hlutbundnum kosningum um land alt.

28. gr.

Deyi þingmaður, kosinn í sjerstöku kjördæmi, á kjörtímanum, eða fari frá, þá skal kjósa þingmann í hans stað fyrir það, sem eftir er kjörtímans. Verði á sama hátt autt sæti þingmanns, kosins hlutbundinni kosningu um land alt, tekur sæti hans varamaður sá, er í hlut á, en varamenn skulu vera jafnmargir og þingmenn, kosnir hlutbundnum kosningum um land alt, enda kosnir á sama hátt og samtímis. Sama er og, ef þingmaður, kosinn hlutbundinni kosningu um land alt, forfallast svo, að hann getur ekki setið á einhverju þingi, hvort er reglulegt þing eða aukathing, eða það sem eftir er af því þingi.

29. gr.

Kosningarrjett við kosningar til Alþingis í sjerstökum kjördæmum hafa allir, karlar og konur, sem eru 25 ára eða eldri, er kosning fer fram, og hafa ríkisborgararjett þjer á landi og verið búsettir í landinu síðustu fimm árin áður en kosningar fara fram. Þó getur enginn átt kosningarrjett, nema hann hafi óflekkað mannorð, hafi verið heimisfastur í kjördæminu 1 ár og sje fjár síns ráðandi, enda ekki í skuld fyrir þeginn sveitarstyrk.

Gift kona telst fjár síns ráðandi, þótt hún eigi óskilið fjárlag með manni sínum.

Með sömu skilyrðum hafa karlar og konur, sem eru 35 ára eða eldri, kosningar-rjett til hlutbundinna kosninga um land alt. Að öðru leyti setja kosningalög nánari reglur um kosningar og um það, í hverri röð varamenn skuli koma í stað aðalmanna í efri deild.

30. gr.

Nr. 9

Kjörgengur við kosningar í sjerstökum kjördæmum er hver ríkisborgari, sem kosningarrjett á til peirra. Kjósa má samt þann mann, sem á heima utan kjördæmis, eða hefir att heima í kjördæminu skemur en 1 ár. Með sömu skilyrðum hefir maður, karl eða kona, 35 ára eða eldri, kjörgengi við hlutbundnar kosningar um land alt.

Þeir dómendur, er ekki hafa umboðestörf á hendi, eru þó ekki kjörgengir.

III.

31. gr.

Reglulegt Alþingi skal saman koma ár hvert hinn 15. dag febrúarmánaðar, eða næsta virkan dag, ef helgidagur er, hafi konungur ekki tiltekið annan samkomudag fyrir á árinu.

Breyta má þessu með lögum.

32. gr.

Alþingi er friðheilagt. Enginn má raska friði þess nje frelsi.

33. gr.

Samkomustaður Alþingis er jafnaðarlega í Reykjavík. Þegar sjerstaklega er ástatt, getur konungur skipað fyrir um, að Alþingi skuli koma saman á öðrum stað á Íslandi.

34. gr.

Hvor deild hefir rjett til að bera fram og samþykkja fyrir sitt leyti frumvörp til laga og annara samþykta. Einnig má hvor þingdeild, eða sameinað Alþingi, senda konungi ávörp.

35. gr.

Hvor þingdeild getur skipað nefndir innandeildarþingmönnum, til að rannsaka mikilvæg mál, er almenning varða. Þingdeildin getur veitt nefndum þessum rjett til að heimta skýrslur, munnlegar og brjeflegar, bæði af embættismönnum og einstökum mönnum,

36. gr.

Engan skatt má á leggja, nje breyta, nje af taka, nema með lögum; ekki má heldur taka lán, er skuldbindi ríkið, nje selja eða með öðru móti láta af hendi neina af fasteignum landsins nje afnotarjett þeirra, nema samkvæmt lagaheimild.

37. gr.

Ekkert gjald má greiða af hendi, nema heimild sje til þess í fjárlögum eða fjárskjalögum.

38. gr.

Fyrir hvert reglulegt Alþingi skal, þegar er það er saman komið, leggja frumvarp

Nr. 9 til fjárlaga fyrir það fjárhagsár, sem í hönd fer, og skal í frumvarpinu fólgin greinargerð 18. maí um tekjur ríkisins og gjöld.

Frumvarp til fjárlaga og frumvörp til fjáráukalaga skal sötíð leggja fyrst fyrir neðri deild Alþingis.

39. gr.

Sameinað Alþingi kys 3 yfirskoðunarmenn, og skulu þeim veitt laun fyrir starfa sinn. Þeir skulu kosnir með blutfallskosningu. Yfirskoðunarmenn þessir eiga að gagnskoða árlega reikninga um tekjur og gjöld landsins og gæta þess, hvort tekjur landsins sjeu þar allar taldar og hvort nokkuð hafi verið af hendi greitt án heimildar. Þeir geta, hver um sig, tveir eða allir, krafist að fá allar skýrslur þær og skjöl, sem þeim þykir þurfa. Síðan skal safna þessum reikningum fyrir hvert fjárhagstímabil í einn reikning og leggja fyrir Alþingi frumvarp til laga um samþykkt á honum og athugasemdir yfirskoðunarmanna.

Rjett er yfirskoðunarmönnum, einum eða fleirum, að fá að sjá reikninga og bækur ríkisfjehirðis, og sómuleiðis stjórnarráðsins, fyrir ár það, sem er að líða eða líðið er. Þyki þeim nokkuð athugasvert, skulu þeir gera eftirmönnum sínum vísbendingu um það skriflega.

40. gr.

Ekkert lagafrumvarp má samþykkja til fullnaðar, fyr en það hefir verir rætt þrisvar sinnum í hvorri þingdeild.

41. gr.

Þegar lagafrumvarp er samþykkt í annarhvorri þingdeild, skal það lagt fyrir hina deildina svo sem það var samþykkt. Ef þar verða breytingar á gerðar, fer frumvarpið aftur til fyrri þingdeildar. Ef hjer verða aftur gerðar breytingar, fer það af nýju til hinnar deild arinnar.

Nú gengur enn eigi saman, og ganga báðar deildirnar saman í eina málstofu, og er þá málinu lokið með einni umræðu í sameinuðu Alþingi.

Þegar Alþingi skipar eina málstofu, þarf meira en helmingur þingmanna úr hvorri þingdeild að vera á fundi og eiga þátt í atkvæðagreiðslu til þess, að fullnaðarsamþykkt verði lögð á mál, ræður þá atkvæðatjöldi úrslitum um einstök málsatriði. En eigi ná þó lagafrumvarp, önnur en frumvörp til fjárlaga og fjáráukalaga, fullnaðarsamþykki, nema tveir þriðjungar atkvæða þeirra, sem greidd eru, sjeu með þeim.

42. gr.

Alþingi sker sjálft úr, hvort þingmenn þess sjeu löglega kosnir, svo og úr því hvort þingmaður hafi mist kjörgengi.

43. gr.

Sjerhver nýr þingmaður skal vinna eið eða drengskaparheit að stjórnarskránni, þegar er kosning hans hefir verið tekin gild.

44. gr.

Alþingismenn eru eingöngu bundnir við sannfæringu sína, og eigi við neinar reglur frá kjösendum sínum.

Embættismenn þeir, sem kosnir verða til Alþingis, þurfa ekki leyfi stjórnarinnar Nr. 9 til þess að þiggja kosninguna, en skyldir eru þeir til, án kostnaðar fyrir ríkissjóð, að annast 18. maí um, að embættisstörfum þeirra verði gegnt á þann hátt, sem stjórnin telur nægja.

45. gr.

Meðan Alþingi stendur yfir má ekki taka neinn alþingismað fastan fyrir skuldir án samþykkis þeirrar deildar, er hann situr í, nje heldur setja hann í varðhald eða höfða mál á móti honum, nema hann sje staðinn að glæp.

Enginn alþingismaður verður krafinn reikningskapar utan þings fyrir það, sem hann hefir sagt í þinginu, nema þingdeildin, sem í hlut á, leyfi.

46. gr.

Nú glatar alþingismaður kjörgengi, og missir hann þá rjett þann, er þingkosningin hafði veitt honum.

47. gr.

Ráðherrar eiga samkvæmt embættisstöðu sinni sæti á Alþingi, og eiga þeir rjett á að taka þátt í umræðunum eins oft og þeir vilja, en gæta verða þeir þingskapa. Atkvæðisrjett eiga þeir þó því að eins, að þeir sjeu jafnframt alþingismenn.

48. gr.

Hvor þingdeild og sameinað Alþingi kys sjálf forseta sinn.

49. gr.

Hvorug þingdeildin getur gert samþykkt um mál, nema meira en helmingur þingdeildarmanna sje á fundi og greiði þar atkvæði.

50. gr.

Heimilt er hverjum alþingismanni að bera upp sjerhvert alment mál í þeirri þingdeild, sem hann á sæti í, ef hún leyfir það, og beiðast um það skýrslu ráðherra.

51. gr.

Hvorug þingdeildin má taka við neinu málefni, nema einhver þingdeildarmanna flytji það.

52. gr.

Nú þykir þingdeild ekki ástæða til að gera aðra ályktun um eitthvert málefni, og getur hún þá vísað því til ráðherra.

53. gr.

Fundir beggja þingdeilda og sameinaðs Alþingis skulu haldnir í heyranda hljóði. Þó getur forseti, eða svo margir þingmenn, sem til er tekið í þingsköpum, krafist, að öllum utanþingsmönnum sje vísað burt, og sker þá þingfundur úr, hvort ræða skuli málið í heyranda hljóði eða fyrir luktum dyrum.

Nr. 9
18. maí

54. gr.

Þingskóp sameinaðs Alþingis og beggja deilda þess skulu sett með lögum.

IV.

55. gr.

Skipun dómsvaldsins verður eigi ákveðin nema með lögum.

56. gr.

Dómendur skera úr öllum ágreiningi um embættistakmörk yfirvalda. Þó getur enginn, sem um þau leitar úrskurðar, komið sjer hjá að hlýða yfirvaldsboði í brád með því að skjóta málinu til dóms.

57. gr.

Dómendur skulu í embættisverkum sínum fara einungis eftir lögnum. Þeim dómendum, sem ekki hafa að auk umboðsstörf á hendi, verður ekki vikið úr embætti nema með dómi, og ekki verða þeir heldur fluttir í annað embætti á móti vilja þeirra, nema þegar svo stendur á, að verið er að koma nýrri skipun á dómstólana. Þó má veita þeim dómara, sem orðinn er fullra 65 ára gamall, lausn frá embætti, en eigi skal hann missa neins í af launum sínum.

V.

58. gr.

Hin evangelíska lúterska kirkja skal vera þjóðkirkja á Íslandi, og skal ríkisvaldið að því leyti styðja hana og vernda.

Breyta má þessu með lögum.

59. gr.

Landmenn eiga rjett á að stofna fjelög til að þjóna guði með þeim hætti, sem best á við sannfæringu hvers eins; þó má ekki kenna eða fremja neitt, sem er gagnstætt góðu siðferði og alsherjarreglu.

60. gr.

Enginn má neins í missa af borgaralegum og þjóðlegum rjettindum fyrir sakir trúarbragða sinna, nje heldur má nokkur fyrir þá sök skorast undan almennri fjelageskyldu.

Enginn er skyldur til að inna af hendi persónuleg gjöld til neinnar annarar guðs-dýrkunar en þeirrar, er hann sjálfur aðhyllist.

Nú er maður utan þjóðkirkjunnar, og geldur hann þá til Háskóla Íslands, eða einhvers styrktarsjóðs við þann skóla, eftir því sem á verður kveðið, gjöld þau, er honum ella hefði borið að greiða til þjóðkirkjunnar, enda heyri hann ekki til öðrum trúarbragða-flokki, er viðurkendur sje í landinu.

Breyta má þessu með lögum.

61. gr.

Hvern þann, sem tekinn er fastur, skal án undandráttar leiða fyrir dómara. Sje hann eigi jafnskjótt látinn laus, skal dómari, áður sólarhringur sje liðinn, leggja rökstuddan úrskurð á, hvort hann skuli settur í varðhald. Megi láta hann lausan gegn veði, þá skal ákveða í úrskurði, hvert og hversu mikið það skuli vera.

Úrskurði dómara má þegar skjóta til æðra dóms, og fer um birting og áfrýjun slíks úrskurðar sem um birting og áfrýjun dóms í sakamálum.

Engan má setja í gæsluvarðhald fyrir sök, er að eins varðar fjesekt eða einföldu fangelsi.

62. gr.

Heimilið er friðheilagt. Ekki má gera húsleit, nje kyrsetja brjef og önnur skjöl og rannsaka þau, nema eftir dómsúrskurði eða eftir sjerstakri lagaheimild.

63. gr.

Eignarrjetturinn er friðhelgur. Engan má skylda til að láta af hendi eign sína, nema almenningsþörf krefji; þarf til þess lagafyrirmæli og komi fult verð fyrir.

64. gr.

Enginn útlendingur getur fengið ríkisborgararjett nema með lögum.

Um heimild útlendinga til þess að eiga fasteignarjettindi hjer á landi skal skipað með lögum.

65. gr.

Engin bönd má leggja á atvinnufrelsi manna, nema almenningsheill krefji, enda þarf lagaboð til.

66. gr.

Sá skal eiga rjett á styrk úr almennum sjóði, sem eigi fær sjeð fyrir sjer og sínum, og sje eigi öðrum skylt að framfæra hann, en þá skal hann vera skyldum þeim háður, er lög áskilja.

67. gr.

Hafi foreldrar eigi efni á að fræða sjalf börn sín, eða sjeu börnin munaðarlaus og öreigar, er skylt að sjá þeim fyrir uppfræðingu og framfæri af almannaþje.

68. gr.

Hver maður á rjett á að láta í ljós hugsanir sínar á prenti; þó verður hann að ábyrgjast þær fyrir dómi. Ritskoðun og aðrar tálmanir fyrir prentfrelsi má aldrei í lög leiða.

69. gr.

Rjett eiga menn á að stofna fjelög í sjerhverjum löglegum tilgangi, án þess að sækja þurfi um leyfi til þess. Ekkert fjelag má leysa upp með stjórnnarráðstöfun. Þó má

Nr. 9 banna fjelag um sinn, en þá verður þegar að höfða mál gegn fjelaginu, til þess að það 18. maí verði leyst upp.

70. gr.

Rjett eiga menn á að safnast saman vopnlausir. Lögreglustjórninni er heimilt að vera við almennar samkomur. Banna má mannfundi undir berum himni, þegar uggvænt þykir, að af þeim leiði óspektir.

71. gr.

Sjerhver vopnfær maður er skyldur að taka sjálfur þátt í vörn landsins, eftir því, sem nákvæmar kann að verða fyrir mælt með lögum.

72. gr.

Rjetti sveitarfjelaganna til að ráða sjálf málefnum sínum með umsjón stjórnarinnar skal skipað með lögum.

73. gr.

Skattamálum skal skipa með lögum.

74. gr.

Sjerrjettindi, er bundin sjeu við aðal, nafnbætur og lögtign, má eigi taka í lög.

75. gr.

Rjettinda þeirra, er um getur í 16., 29. og 30. gr., og bundin eru við íslenskan ríkisborgararjett, njóta einnig danskir ríkisborgarar, að öðru jöfnu, samkvæmt dansk-íslenskum sambandslögum.

76. gr.

Tillögur, hvort sem eru til breytinga eða viðauka á stjórnarskrá þessari, má bera upp bæði á reglulegu Alþingi og auka-Alþingi. Nái tillagan samþykki beggja þingdeildanna, skal rjúfa Alþingi þá þegar og stofna til almennra kosninga af nýju. Samþykki báðar deildir þingsins ályktunina óbreytta, og nái hún staðfestingu konungs, þá hefir hún gildi sem stjórnskipunarlög.

Nú samþykkir Alþingi breyting á sambandslögum Íslands og Danmerkur, og skal þá leggja það mál undir atkvæði allra kosningabærra manna í landinu til samþykta eða synjunar, og skal atkvæðagreiðslan vera leynileg.

Sama skal og gilda, ef lagabreyting verður gerð á kirkjuskipuninni samkvæmt 58. gr.

77. gr.

Stjórnarskrá þessi öðlast gildi 1. janúar 1921. Samtímis falla úr gildi stjórnarská um hin sjerstöku málefni Íslands 5. janúar 1874 og stjórnskipunarlög 3. okt. 1903 og 19. júní 1915, um breyting á henni.

A kvæði um stundarsakir.

1. Kosningarrjetti og kjörgengi við alþingiskosningar halda, að öðru jöfnu, þeir menn, er

- þann rjett hafa fengið áður en stjórnarskrá þessi öðlast gildi, þótt ekki sjeu þeir íslenskir ríkisborgarar, eða hafi sömu rjettindi samkvæmt 75. gr. Nr. 9 18. maí
2. Umboð þeirra landskjörinna þingmanna, sem ekki eiga að fara frá árið 1922 eftir hlutkesti Alþingis 1917, falla niður árið 1926.
 3. Almennar reglulegar óhlutbundnar alþingiskosningar skulu fram fara árið 1923. Ekki mega þær þó fram fara fyr en að loknu reglulegu Alþingi það ár.

Gefið á Sorgenfríhöll, 18. maí 1920.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Lög

um

eftirlit með útlendingum

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg, *Gjöllum kunnugt*: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Rjett er dómsmálaráðherra að mæla svo fyrir í reglugerð, að eigi skuli mönnum heimilt að stíga hjer á land af skipum, nema þeir hafi vegabryf eða önnur skilríki, er sýni á fullnægjandi hátt, hverjir þeir eru.

2. gr.

Ná hefir útlendur maður komið hingað til lands til þess að leita sjer atvinu eða dveljast hjer lengur eða skemur, og skal honum þá skylt að skýra lögreglustjóra eða hreppstjóra, þar sem hann kemur fyrst á land, frá því og gera grein fyrir því, í hvaða skyni hann er hingað kominn.

Dómsmálaráðherra getur sett nánari reglur um þau efni, er í þessari grein segir.

3. gr.

Rjett er að meina þeim mönnum útlendum að setjast hjer að eða dveljast hjer, sem :

1. Eigi geta sannað eða gert sennilegt, að þeir fái framfært sig eða þá, sem á vegum þeirra eru, án þess að þiggja hjer fátækra styrk næstu 2 ár eftir að þeir hafa hingað flust.
2. Haldnir eru næmum sjúkdómi, enda þótt eigi sje lögs skylt að beita sóttvörnum, ef landlæknir telur ástæðu til að meina manni landsvist þess vegna.
3. Gera eigi grein fyrir því eða skýra rangt frá því, í hvaða skyni þeir eru hingað komnir.
4. Komnir eru hingað til starfa eða athafna, sem dómsmálaráðherra telur ólöglegar, ósæmi- legar eða hættulegar hagsmunum ríkis eða almennings, eða högum þeirra er að öðru leyti svo háttáð, að vist þeirra hjer megi teljast hættuleg eða bagaleg hagsmunum ríkis eða almennings.
5. Hefir verið vísað burt úr öðru ríki af ástæðum þeim, er 4. tölulið greinir.
6. Hafa orðið sekir um brot, sem svívirðileg eru að almenningsáliti, þar sem þeir hafa áður dvalist, eða lögreglan þar lýsir eftir þeim vegna brota á landslögum þar.

4. gr.

Nú hefir útlendur maður sest að hjer á landi, og skal þá vísa honum burt:

1. Ef hann verður hjer sveitarstyrksþurfi.

2. Ef hann verður sekur, áður en hann hefir dvalist hjer full 5 ár samfleytt, að lagadómi Nr. 10 um verk, sem svívirðilegt er að almenningsáliti, enda hafi hann verið dæmdur til refs- 18. maí ingar í fangelsi við vatn og brauð að minsta kosti. Skal það þá tekið fram í refsidómi, að sökunaatur skuli verða af landi burt, þegar hann hefir polað refsingu samkvæmt dómnum.

Dómsmálaráðherra getur þó veitt landsvistarleyfi, þegar svo stendur á, sem í þessum tölul. segir, ef sjerstakar ástæður mæla með því.

5. gr.

Ef útlendur maður hefir setst að á landi hjer eða tekið hjer dvöl, þá getur dómsmálaráðherra ákveðið, að hann skuli verða af landi brott:

1. Ef hann hefir skýrt vísitandi rangt frá um atriði þau, er í 3. gr. segir.
2. Ef svo reynist eða svo verður ástata um hann, sem í 3. gr. 2. og 4.—6. tölul. segir.

6. gr.

Nú er manni meinuð landsvist samkvæmt fyrirmælum laga þessara, og skal hann þá flytja sig af landi burt ásamt skuldaliði sínu. Þó getur dómsmálaráðherra leyft honum eða þeim, sem á vegum hans hafa hjer verið, landsvist framvegis, ef sjerstakar ástæður mæla með því.

Dómsmálaráðherra getur sett nánari reglur um alt það, er flutninginn varðar.

7. gr.

Hver sá, sem gerir sjer það að atvinnu að nokkru eða öllu leyti að hýsa gesti, skal hafa gestabók, löggilta af lögreglustjóra, gegnumdregna og tölusetta. Skulu allir þeir, er gistingu taka eina nótt eða lengur, rita með eigin hendi nöfn sín, heimili, stöðu og síðasta dvalarstað í bókina. Lögreglumönnum skal jafnan heimilt að skoða bók þessa og taka eftirrit af henni. Dómsmálaráðherra getur einnig skyldað forstöðumenn gistihúsa til þess að senda lögreglunni eftirrit úr gestabók.

8. gr.

Skytt er lögreglumönnum að hafa eftirlit með útlendum mönnum, er hjer taka sjer dvöl eða aðsetur, samkvæmt þeim reglum, er dómsmálaráðherra setur.

9. gr.

Ef sá maður, er meinuð hefir verið landsvist hjer samkvæmt 3. gr. 2.—6. tölul eða vísað hefir verið burt af landi hjer samkvæmt 4. gr. 2. tölul. og 5. gr. laga þessara, kemur hingar aftur til lands án þess að hann hafi til þess leyfi dómsmálaráðherra, skal hann sæta sektum eða fangelsi, ef miklar sakir eru, enda skal það brýnt fyrir honum í refsidómi samkvæmt 4. gr. 2. tölul. eða í brottflutningskipun dómsmálaráðherra, að endurkoma til landsins varði þessum viðurlögum.

Brot gegn ákvæðum 7. gr. laga þessara varða sektum, frá 50—1000 krónum. Auk þess má dæma sökunaut til þess að hafa fyrirgert rjetti til að halda gistihús eða standa fyrir gistihúsi eða veitinga, ef brot er ítrekað.

Brot gegn ákvæðum þeim, sem dómsmálaráðherra setur með heimild í lögum þessum, varða sektum eða fangelsi, ef miklar sakir eru.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í ríkissjóð.

Nr. 10
18. maí

10. gr.

Með mál út af brotum samkvæmt 9. gr. skal fara sem almenn lögreflumál. Ef halda þarf annars rjettarrannsókn um hagi útlendra manna hjer, vegna einhverra atriða, er í lögum þessum greinir, þá skal hún fara að hætti opinberra mála.

11. gr.

Lög þessi, að undantekinni 1. og 7. gr., taka eigi til íslenskra ríkisborgara. Eigi raska þau heldur þeim rjettindum, er borgarar annara ríkja hafa hjer samkvæmt samningum.

12. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Ákvæði 4. og 5. gr., sbr. 9. og 10. gr., ná þó til þeirra útlendra manna, er tekið hafa sjer dvöl eða aðsetur á landi hjer áður en þau öðluðust gildi.

17. gr. almennra hegningarlaga 25. júní 1869, svo og önnur ákvæði í lögum, er koma kynnu í bág við lög þessi, eru úr gildi numin.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Lög

Nr. 11
18. maí

um

Þingmannakosning í Reykjavík.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Alþingismenn Reykjavíkur skulu vera 4. Þegar þannig hafa bæst við 2 þingmenn, skal neðri deild Alþingis skipuð 28 þingmönnum.

2. gr.

Alþingiskosningar í Reykjavík skulu vera hlutbundnar. Um kosningar þessar gilda hinar sömu reglur sem um aðrar kjördæmakosningar, með þeim breytingum, sem leiða af því, að kosningarnar í Reykjavík eru hlutbundnar.

3. gr.

Þegar alþingiskosningar eiga fram að fara í Reykjavík, skal með lögmæltum fresti afhenda yfirkjörstjórninni lista með nöfnum þingmannaefna þeirra, er fram eru boðin.

Nöfn þeirra skulu táknuð svo skýrt með tilgreindri stöðu og heimili, að enginn vafi geti leikið á því, hverjir í boði eru. Einskis manns nafn má á lista setja, nema hann hafi gefið til þess skriflegt leyfi, og skal það fylgja listanum til yfirkjörstjórnar. Berist yfirkjörstjórn listi, er nafn manns stendur á, án þess að skriflegt leyfi hans fylgi, skal nema það nafn burt af listanum og eigi prenta það á þann lista.

Nú hefir maður skriflega leyft nafn sitt á fleirum listum en einum, og skal þá nema nafnið burt af öllum listunum.

Á framboðslista skulu að jafnaði vera jafnmörg nöfn þingmannaefna sem kjósa á þingmenn í hvert skifti. Gildur er framboðslisti, þótt á honum standi færri nöfn, en ógildur ef fleiri eru.

Framboðslista skal fylgja yfirlýsing að minsta kosti 100 kjósenda um, að þeir styðji þann lista.

Listar skulu afhentir formanni yfirkjörstjórnar, og ritar hann á þá dag og stund, er hann veitir þeim móttöku, og merkir þá bókstöfunum A, B, C, o. s. frv. eftir því sem þeir berast honum.

4. gr.

Á hverjum lista skal tilgreina umboðsmenn fyrir listann. Sju umboðsmenn eigi tilgreindir, eða forfallist umboðsmaður, eru þeir, er fremstir standa þingmannaefna, rjettir

Nr. 11 umboðsmenn listans. Þessir umboðsmenn gæta rjettar lista þeirra, er þeir eru fyrir, við 18. maí skoðun og úrskurðun framboðslista, útbúning kjörseðla og talning atkvæða, og gefa þær upplýsingar listunum viðvíkjandi, er yfirkjörstjórn þarfnast og óskar; svo er þeim og heimilt að mæta eða gefa öðrum heimild til að mæta fyrir sína hönd við kosningargerð, til þess að gæta þess, að alt fari löglega fram.

5. gr.

Oðdviti yfirkjörstjórnar skal kveðja kjörstjórnina til fundar degi eftir að liðinn er hinn lögmælti framboðsfrestur, eða beri það upp á helgan dag, þá næsta virkan dag þar á eftir, og skal umboðsmönnum þingmannaefna og meðmælenda gefinn kostur á að vera viðstaddir. Finnist þá gallar á framboðslista, skal hlutaðeigandi umboðsmönnum gefinn kostur á að leiðrjetta þá, og má veita frest í því skyni, eftir því sem tími og atvik leyfa. Sjeu gallar, er yfirkjörstjórn hefir bent á, eigi leiðrjettir innan tilsetts frests, kveður hún upp úrskurð um það, hvort listi skuli fyrir það ógildur teljast. Sje listi úrskurðaður ógildur, skal eftirrit af úrskurðinum þegar afhent hlutaðeigandi umboðsmanni eða umboðsmönnum ásamt eftirriti af listanum, er rækur er ger.

Þá er listar hafa verið úrskurðaðir, skal yfirkjörstjórnin tafarlaust láta fullgera kjörseðla og gera almenningi kunnugt með auglýsingu í Lögbirtingablaðinu, hverjir framboðslistar sjeu í kjöri, með tilgreindum nöfnum þingmannaefna á hverjum lista og bókstaf hvers lista. En hafi eigi nema einn listi, er gildur er tekinn, komið til yfirkjörstjórnarinnar í tæka tíð, þarf engin kosning fram að fara, heldur lýsir yfirkjörstjórnin þá kosna, er listinn greinir.

6. gr.

Á kjörseðli skulu allir framboðslistar, er gildir hafa verið metnir, teknir upp, þannig að öðru megin á hæfilega stóru blaði sjeu prentuð út af fyrir sig, hvert niður af öðru í óbreyttri röð, nöfn þingmannaefna ásamt stöðu og heimili, sem þó má vera skammstafað á hverjum framboðslista, hver nafnaröð undir sínum bókstaf, og skulu vera feit og skýr stryk til aðgreiningar milli listanna. Listarnir skulu settir á kjörseðilinn hver við annars hlið í röð eftir bókstöfum sínum, og nöfn þingmannaefnanna á hverjum lista aðskilin með þverstrikum. Hæfilegt bil fyrir skrifaðan tölustaf skal vera fyrir framan hvert nafn innan þess striks, sem takmarkar listann.

Kjörseðlar skulu vera úr góðum þykkum pappír, og skal yfirkjörstjórn gæta þess að eigi sjeu fullgerðir fleiri seðlar en þeir, er sendir verða kjörstjórnnum. Þeir skulu vera brotnir saman með óprentuðu hliðina út, þannig að ekki sjaist letrið á þeim, og skal svo frá brotinu gengið, að auðvelt sje að leggja þá í sama brot, er þeir eru notaðir.

7. gr.

Kosning fer fram á sama hátt sem við aðrar kjördæmakosningar, með þeirri breytingu, að kjósandi markar kross, rjettan kross eða skákross, við bókstaf þess lista á kjörseðlinum, sem hann vill gefa atkvæði. Vilji hann breyta nafnaröðinni á lista þeim, er hann velur, skal hann setja tölustafinn 1 fyrir framan það nafn, sem hann vill hafa efst, töluna 2 fyrir framan það nafn, sem hann vill láta vera annað í röðinni, töluna 3 við það nafn, er hann vill láta vera hið þriðja, o. s. frv. Sje eitthvert nafn, sem hann getur ekki felt sig við, á þeim lista, er hann kys, má hann strika það út, og telst það þá ekki með við samtalningu atkvæða á þeim lista; þessi strik mega vera hvort heldur þverstrik eða

langstrík yfir nafnið. Krossinn við listabókstafinn, tölustafinn við nöfnin og útstríkun Nr. 11 nafna skal hann gera með blýanti, er kjörstjórnin hefir til í kjörklefanum. Síðan leggur 18. maí hann atkvæðaseðilinn saman aftur í sömu brot, sem hann var í, stingur honum svo þannig samanbrotnum niður í atkvæðakassann.

Ekki má kjósandi haggja neitt við hinum listunum, sem hann kys ekki, hvorki stríka út á þeim nje setja önnur merki á þá, nje heldur nein merki, önnur en tjeð kosningarmerki, á lista þann, sem hann kys, ella verður atkvæðaseðill hans ónýtur.

8. gr.

Kjörseðill verður ógildur, ef bert verður við talning atkvæða, að kjósandi hefir:

1. sett kross við fleiri en einn listabókstaf, eða tölumerkt nöfn á fleirum listum en einum,
2. bætt nafni eða nöfnum við á lista,
3. skrifað nafn sitt á seðilinn,
4. sett á hann strík eða rispu eða önnur slík einkenni, er ætla má að gert sje til þess að gera seðilinn þekkjanlegan,
5. notað annan seðil en kjörstjórnin hefir afhent honum.

Nú er eigi krossað við neinn listabókstaf á einhverjum kjörseðli, en nöfn eða nafn tölusett eða krossað við eitt nafn á einum listanum á honum, og telst sá listi þá valinn af kjósanda, þótt krossinn vanti við listabókstafinn, ef ekki eru aðrir gallar á.

Þegar allir kjörseðlar eru upp teknir, skal telja saman, hve margir hafa valið hvern lista, og er það atkvæðamagn listanna, hvers um sig. Bera skal samtölu þessara atkvæðatalna saman við samtölu þeirra, er atkvæði hafa greitt, eftir skýrslum þeim, er undirkjörstjórnir gefa um kjörseðlafjölda úr hverri kjördeild. Ef samtölunni ber ekki saman, skal fara aftur yfir kjörseðlana alla og leiðrjetta skjekkur þær, sem á hafa orðið.

9. gr.

Til þess að finna, hve mörg þingmannæfni hafa náð kosningu af hverjum lista, skal skrifa upp atkvæðatölu hvers lista fyrir neðan sinn listabókstaf, þá helming atkvæðatalnanna, þá þriðjung þeirra, fjórðung o. s. fvr., eftir því hve marga þingmenn á að kjósa og hverjum lista getur mest hlotnast, þannig að útkomutölur þessar standi í röð fyrir hvern lista. Síðan skal marka hæstu útkomutölnar jafnmargar og kjósa á þingmenn, og fær hver listi jafnmarga þingmenn kosna, sem hann á af tölum þessum. Standi eigi svo mörg nöfn á lista, sem honum bera fulltrúar eftir útkomutölum, skal taka þau, sem vantar, af hinum listunum, eftir sömu reglu.

Til þess nú að finna, hver þingmannsefni hafa náð kosningu á hverjum lista, skal telja saman atkvæði hvers einstaks þingmannsefnis á þann hátt, er nú skal greina:

Kjósandi telst una við röðina á lista, hafi hann eigi breytt henni með því að setja tölur fyrir framan nöfnin, og hafi hann að eins sett tölu við eitt nafnið eða nokkur af þeim, telst hann una við röðina að öðru leyti. Oddviti yfirkjörstjórnar tekur kjörseðlabunkana, fyrst þann, en flestir seðlar eru í, og svo koll af kolli, en meðkjörstjórar hafa fyrir sjer lista með nöfnum þeirra þingmannæfna allra, sem standa á þeim lista, sem auðkendir er á þeim kjörseðlum. Oddviti tekur kjörseðlana úr bunkanum, einn af öðrum, sýnir þá umboðsmönnum og les upp nöfnin ásamt raðartölu þeirri, er þeim ber eftir kjörseðlinum, en meðkjörstjórar rita upp atkvæðin eftir því. Sá, sem fremstur stendur eða talan 1 er mörkuð við, fær heilt atkvæði, þeir, sem eru aftar í röðinni, fá hver um sig brot

Nr. 11
18. maí úr atkvæði, er sje mismunandi eftir tölu þeirra þingmanna, sem kjósa á, þannig að það sje jafnt tölu þeirra þingmanna, sem kjósa á, að fráðreginni tölu þingmannæfna, sem frammar standa eða lægri tölu fa á kjörseðlinum, deilt með tölu þingmanna, sem kjósa á. Þegar kjörseðlabunkarnir eru þannig upp lesnir, skulu atkvæðatölurnar lagðar saman. Þeir menn, sem hæsta hafa fengið atkvæðaupphæðina á hverjum lista, eru þingæenn listans, svo margir sem listanum ber eftir atkvæðamagni hans.

10. gr.

Hafi tveir eða fleiri á einum lista fengið jafnmörg atkvæði, og þeir geta ekki báðir eða allir komist að sem þingmenn, þá skal hlutkesti ráða.

11. gr.

Að öðru leyti gilda við kosningar þessar ákvæði alþingiskosningalaganna um kjördæmakosningar, eftir því sem við á, viðvíkjandi kosningarrjetti og kjörgengi, kjörstjórnnum, samning kjörskrár, framboði þingmannæfna og umboðsmönnum, undirbúningi af hálfu kjörstjórnar, kjördegi, kjörstað, kjörherbergi og atkvæðakössum, kosningarathöfninni, kosningarúrslitum, uppkosningum, aukakosningum og kosningum eftir þingrof, kostnaði og kær-um um kjörgengi, og loks gilda hin almennu ákvæði nefndra laga. Ef um uppkosning eða aukakosningu á einum þingmanni er að ræða, skal um kosningu hans fara að á sama hátt sem um kosningu þingmanna í sjerstökum kjördæmum.

12. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar stjórnarskrá konungsríkisins Íslands er komin í gildi, og skal síðan fram fara, svo fljótt sem verða má, kosning á þeim þingmönnum, sem við er bætt með þessum lögum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Lög

Nr. 12
18. maí

um

breytingu á lögum nr. 28, 3. nóv. 1915, um kosningar til Alþingis.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Í stað 1. og 6. gr. fyrri málsg. 79. gr. og ákvæða um stundarsakir í lögum 3. nóv. 1915, um kosningar til Alþingis, koma eftirfarandi greinar:

1. gr.

(1. gr. laga 3. nóv. 1915).

Með þeim takmörkunum, sem hjer fara á eftir, hafa kosningarrjett til Alþingis við kosningar í sjerstökum kjördæmum allir, karlar og konur, sem eru 25 ára eða eldri þegar kosning fer fram, hafa óflekkað mannorð, hafa ríkisborgararjett hjer á landi og hafa verið búsettir í landinu síðustu fimm árin áður en kosningar fara fram.

2. gr.

(6. gr. laga 3. nóv. 1915).

Kjörgengur við kosningar í sjerstökum kjördæmum er hver ríkisborgari, karl og kona, sem kosningarrjett á til þeirra, nema þeir dómendur, sem ekki hafa umboðsstörf á hendi. Kjósa má samt þann mann, sem á heima utan kjördæmis, eða hefir átt heima í kjördæminu skemur en 1 ár.

3. gr.

Fyrri málsgrein 79. gr. orðist svo:

Almennar hlutbundnar og óhlutbundnar kosningar til Alþingis fara venjulega fram 4. hvert ár.

4. gr.

Í stað ákvæða um stundarsakir komi:

Kosningarrjetti og kjörgengi við alþingiskosningar halda, að öðru jöfnu, þeir menn, er þann rjett hafa fengið áður en hin nýja stjórnarskrá konungsríkisins Íslands öðlast gildi, þótt ekki sjeu þeir íslenskir ríkisborgarar, eða hafi sömu rjettindi samkvæmt 75. gr.

Umboð þeirra landskjörinna þingmanna, sem ekki eiga að fara frá árið 1922 eftir hlutkesti Alþingis 1917, falla niður árið 1926.

Nr. 12 Almennar, reglulegar alþingiskosningar í sjerstökum kjördæmum skulu fara fram 18. maí árið 1923. Ekki mega þær þó fram fara fyr en að loknu reglulegu Alþingi það ár,

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Nr. 13
18. maí

Lög

um

kenslu í mótórvjelfræði.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Við vjelstjóraskólann í Reykjavík skal stofna sjerstaka deild, þar sem kend er mótórvjelfræði, munnleg og verkleg.

Stjórnarráðið ræður kennara eftir þörfum. Laun þeirra greiðast úr ríkissjóði.

2. gr.

Til mótórvjelstjóraprófs útheimtist:

1. Í íslensku: Að geta gert ljettan stíl um alment efni, skrifað sëmilega og nokkurnveginn rjett.
2. Í dönsku: Að geta lesið upp og þýtt ljettan kafla í danskri bók verkfræðilegs efnis.
3. Í mótórvjelstjórfræði: Þekking á hinum algengustu mótórum, sem notaðir eru í skipum og á landi, útbúnaði þeirra, hirðingu og stjórn. Þekking á sundurliðun mótora, hreinsun þeirra og samsetningu. Þekking á að lagfæra þá galla á mótórum, sem orsakast af notk-

un og sliti. Þekking á algengustu bilunum mótorá, áhöldum þeirra og endurbótum. Nr. 13 Þekking á hinum algengustu eldsneytistegundum, sem notaðar eru til mótorá, hestafli þeirra 18. maí og olíueyðslu.

4. Í reikningi: Þekking á hinum fjórum algengu reikningstegundum með heilum tölum, almennum brotum og tugabrotum; að geta leyst ljettar líkingar með einni óþektri stærð og prósentureikning.
5. Í eðlisfræði: Þekking á lögum um loftkend efni, þrýstímælum, eðlisþyngd, hita og dreifing hans, útþenslu hluta við hita, hitamælum, bræðslu, eldsneyti og vjelaáburði.

3. gr.

Prófið er skriflegt, munnlegt og verklegt. Það skal haldið af prófnefnd, og eru í henni forstöðumaður vjelstjóraskólans og tveir menn aðrir, er stjórnarráðið skipar í hvert skifti, og skal fyrir prófinu standa sá nefndarmanna, er skipaður er oddviti.

Hinir skipuðu prófdómendur velja prófverkefni. Verkefni til hins skriflega prófs skulu þeir afhenda í lokuðu umslagi í byrjun hvers úrlausnartíma.

Kennarar dæma um kunnáttu prófsveina, hver í sinni grein, ásamt hinum tveim, sem tilnefndir eru af stjórnarráðinu.

4. gr.

Sá einn má ganga undir mótórvjelstjórarápróf, sem:

1. Hefir stundað járnsmíði eða vjelsmíði eitt ár í þeim járnsmíðjum, er stjórnarráðið tekur gildar, eða á eigin ábyrgð hefir verið mótórvjelstjóri á mótorbát eitt ár, eða verið 2. vjelstjóri á bát yfir 12 lestir að stærð um jafnlangan tíma og áður greinir.
2. Sýnir læknisvottorð um að hann hafi enga líkamsgalla, sem haft geti áhrif á þessa framtíðarstarfsemi hans.
3. Er fullra 18 ára að aldri.

Sje sá, sem undir próf vill ganga, eigi námssveinn vjelstjóraskólans, skal beiðni hans um að fá að ganga undir próf send forstöðumanni vjelstjóraskólans mánuði áður en prófið er haldið.

Auk áður nefndra vottorða skulu beiðninni fylgja skírnavottorð umsækjanda og vottorð frá þeim manni eða mönnum, er kent hafa honum eitthvað, er að vjelfræði lýtur.

Hafi hann gengið undir mótórvjelstjórarápróf áður, skal þess getið í umsókninni.

Sá, sem fengið hefir mótórvjelstjórarápróf áður en lög þessi ganga í gildi, hefir rjett til að ganga undir próf samkvæmt lögum þessum, þótt hann fullnægi ekki í öllu skilyrðum þeirra.

5. gr.

Stjórnarráðið setur reglugerð um inntökuskilyrði, fyrirkomulag kenslunnar, próf o. fl

6. gr.

Þeim, sem prófi hefir náð, skal veitt skírteini um það. Skal þar telja þær kenslu-greinar, sem hann hefir verið reyndur í, og tilgreina einkunn þá, sem gefin er, og jafnframt bæði hina lægstu, er krafist er til að standast prófið, og hina hæstu, sem unt er að ná. Allir þeir prófnefndarmennirnir skulu undirrita prófskírteinið.

Nöfn þeirra, sem undir prófið ganga, skal rita í þar til gerða bók. Skal í henni

Nr. 13 skýrt frá fullu nafni hvers eins, fæðingarstað, degi og ári, svo og frá einkunum þeim, sem 18. maí gefnar hafa verið við prófið.

7. gr.

Ákvæði annara laga, sem kynnu að koma í bága við lög þessi, eru hjer með úr gildi numin.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Nr. 14
18. maí

Lög

um

breyting á lögum nr. 64, 14. nóv. 1917, um laun hreppstjóra og aukatekjur m. m.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Auk þóknunar þeirrar af landsfje, sem ræðir um í 1. gr. laga nr. 64, 14. nóv. 1917, um laun hreppstjóra og aukatekjur m. m., skulu hreppstjórar njóta samskonar launa-uppbótar sem embættis- og sýslunarmenn landsins samkvæmt 33. gr. launalaganna.

Uppbótin greiðist ásamt þóknuninni fyrir hvert umliðið fardagaár.

2. gr.

Nr. 14

Hreppstjóralaun um fardagaárið 1919—1920 skulu fyrir tímabilið frá 6. desember 18. maí 1919 til loka fardagaársins reiknast samkvæmt ákvæðum 1. gr.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Lög

um

breyting á lögum nr. 88, 14. nóv. 9117, um notkun bifreiða.

Nr. 15

18. maí

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. málsgrein 5. greinar í lögum nr. 88, 14. nóv. 1917, orðist svo:

Enginn má stýra bifreið, nema hann sje fullra 20 ára að aldri og hafi ökuskírteini frá lögreglustjóra, sem heimilar honum að stýra bifreið. Þó getur stjórnarráðið veitt undanþágu frá aldurstakmarkinu, alt niður í 18 ára aldur, þegar svo stendur á, að bifreiðarstjórinn vill aðeins stýra sinni eigin bifreið, foreldris eða fósturforeldris, og notar hana alls ekki til almennra fólksflutninga.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Pjetur Jónsson.

Lög

um

ráðstafanir á gullforða Íslandsbanka og um heimild fyrir ríkisstjórnina til að banna útflutning á gulli.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Íslandsbanki skal, með samþykki bankastjórnarinnar, leystur undan þeirri skyldu að greiða handhafa seðla bankans með gullmynt, samkvæmt lögum nr. 66, 10. nóvember 1905, 4. gr., gegn því, að hann afhendi ríkisstjórninni allar málmforða sinn, sbr. sömu lög, 5. gr. a og b, til ráðstöfunar, enda taki ríkisstjórnin fyrir ríkissjóðs hönd jafnframt að sjer ábyrgð á greiðslu jafnmikillar upphæðar af seðlum bankans, sem málmforðanum nemur.

Um leið og ráðstöfuninni um óinnleysanleik seðlanna verður af ljett afhendir ríkisstjórnin bankanum aftur gullforðann.

2. gr.

Íslandsbanki er skyldur til að greiða ókeypis og eftir þörfum í Reykjavík, samkvæmt brjefi eða símskeyti, fjárhæðir, sem Landsbankinn borgar inn í reikning Íslandsbanka við viðskiftabanka hans í Kaupmannahöfn, og flytja á sama hátt og ókeypis það fje, sem Landsbankinn þarf að flytja frá Reykjavík til Kaupmannahafnar.

Nú getur Íslandsbanki ekki yfirfært fje fyrir Landsbankann eins og að framan er tilskilið, og fellur þá óinnleysanleiki seðla Íslandsbanka úr gildi gagnvart Landsbankanum.

3. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að leggja bann, að einhverju leyti eða öllu, við útflutningi úr landinu á myntuðu eða ómyntuðu gulli, svo og að ákveða refsingar fyrir brot gegn hjer að lútandi ákvörðunum.

4. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað, og má með konunglegri tilskipun fella þau úr gildi, þegar ekki þykir lengur þörf fyrir ákvæði þeirra.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Pjetur Jónsson.

Lög

Nr. 17
18. maí

um

að leggja jarðirnar Kjarna og Hamra í Hrafnagilshreppi undir lögsagnarumdæmi og bæjarfjelag Akureyrar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Jarðirnar Kjarni og Hamrar í Hrafnagilshreppi skulu, að áskildu samþykki sýslunefndar Eyjafjarðarsýslu, lagðar undir lögsagnarumdæmi og bæjarfjelag Akureyrar frá 6. júní 1920.

2. gr.

Frá sama tíma tekur Akureyrarbær að sjer framfærslu allra þeirra þurfalinga, er hjálparþurfa kunna að verða og eru nú sveitlægir í Hrafnagilshreppi, vegna fæðingar á Kjarna eða Hömrum.

3. gr.

Að öðru leyti er Akureyrarbær laus við framfærslu þeirra, er hingað til kunna að hafa unnið sjer sveit í Hrafnagilshreppi, þótt sveitfesti hafi unnist vegna dvalar á Kjarna eða Hömrum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Pjetur Jónsson.

Lög

um

gjöld til holræsa og gangstjetta í kaupstöðum, öðrum en Reykjavík og Akureyri.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Þar sem lagt hefir verið holræsi í götu á kostnað bæjarsjóðs, er hverjum húseiganda skylt að gera á sinn kostnað ræsi, er flytji alt skólþ frá húsi hans út í göturæsið. Skulu þau ræsi ekki vera lakari að gerð en göturæsin og gerð undir umsjá veganefndar eða þess manns, er hún felur umsjónina, samkvæmt reglugerð, er bæjarstjórnin setur um tilhögun skólþræsa innan húss og utan. Í reglugerðinni má ákveða, að regnvatn skuli leitt í göturæsin. Vanræki nokkur að gera þetta innan hæfilegs fræsts, sem bæjarstjórnin setur, getur bæjarstjórnin látið vinna verkið á kostnað húseiganda.

Fyrir öllum kröfum, sem bæjarstjórnin öðlast á hendur húseigendum og lóðareigendum samkvæmt lögum þessum, hefir bæjarstjórnin lögveð í húsinu eða lóðinni, og gengur sá veðrjettur fyrir öllum veðskuldum samkvæmt samningi.

2. gr.

Kostnaður við holræsagerð í götum bæjarins og sömuleiðis kostnaður, er leiðir af því, að gerðar eru steinlúndar, hellulagðar eða aðrar jafnvandaðar gangstjettir, greiðist úr bæjarsjóði. En bæjarstjórninni er heimilt að leggja holræsa- og gangstjetta skatt á hús og lóðir í bænum, samkvæmt reglugjörð, er hún setur og stjórnarráðið samþykkir. Skal gjaldið miðað við skattvirðingarverð húseigna og lengd lóða meðfram götu, þar sem holræsi eða gangstjettir verða lagðar.

3. gr.

Lögtakerjettur fylgir öllum kröfum og gjöldum samkvæmt lögum þessum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Pjetur Jónsson.

Lög

Nr. 19
18. maí

um

breyting á póstlögum nr. 43, 16. nóv. 1907.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Framan við 9. gr. laga nr. 43, 16. nóv. 1907, komi:

Hvert skip, sem er íslensk eign, eða skip, sem menn, búsettir hjer á landi, hafa á leigu, er skyldugt til, þegar það er afgreitt frá höfn í útlöndum til Íslands, að láta pósthús þar á staðnum vita um för sína og taka til flutnings, ef þess er óskað, allskonar brjefasendingar, sem taldar eru undir staflíð a í 2. gr. póstlaganna.

Útgerðarmenn og skipstjóri bera ábyrgð á að þessu sje hlýtt.

2. gr.

Aftan við 22. gr. sömu laga komi:

Umræddar sektir má fimmfalda þegar miklar sakir eru, og auk þess er póststjórninni heimilt að útiloka hlutaðeigendur frá póstsambandi um ákveðinn tíma, þannig að hvorki sjeu fluttar til þeirra póstsendingar eða frá þeim meðan sá tími stendur yfir.

Póststjórninni skal einnig heimilt á sama hátt, ef stjórnarráðið samþykkir, að loka póstsambandi fyrir mönnum, sem gera sig seka í megnum vanskilum gagnvart henni

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Pjetur Jónsson.

Nr. 20
18. maí

Lög

um

löggilding verslunarstaða í Valþjófsdal í Mosvallahreppi og á Lambeyri við Tálknafjörð.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinberg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í Valþjófsdal, vestan megin Öundurafjarðar, og á Lambeyri við Tálknafjörð skulu vera löggiltir verslunarstaðir.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar stjórnarráðið hefir ákveðið takmörk verslunarlóðanna, samkvæmt lögum nr. 61, 10. nóv. 1905, og birt þau í B-deild stjórnartíðindanna.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 18. maí 1920

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Pjetur Jónsson.

Bráðabirgðalög

Nr. 21
31. maí

um

heimild fyrir ríkisstjórnina til að taka í sínar hendur alla sölu á hrossum til útlanda svo og útflutning þeirra.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Samkvæmt þegnlegri skýrslu stjórnarráðs Íslands um, að nauðsynlegt sje til þess að tryggja hagkvæma sölu íslenskra hrossa á erlendum markaði og til þess að draga úr erfiðleikum við flutning hrossa til útlanda vegna ónógs skipakosts, að ríkisstjórnin hafi heimild til að taka í sínar hendur alla sölu á hrossum til útlanda svo og útflutning þeirra, verðum Vjer að telja það býna nauðsyn að gefa út bráðabirgðalög um þetta efni samkvæmt 6. gr. stórnarskipunarlaga 19. júní 1915. Þvi bjóðum Vjer og skipum þannig:

1. gr.

Ríkisstjórninni heimilast að taka í sínar hendur alla sölu á hrossum til útlanda svo og útflutning þeirra á yfirstandandi ári.

Ríkisstjórnin getur sett með reglugjörð eða reglugjörðum nánari ákvæði hjer að lútandi.

2. gr.

Refsingar fyrir brot gegn ráðstöfunum þeim, sem ríkisstjórnin gerir með heimild í lögum þessum, ákveður ríkisstjórnin á þann hátt, sem henni þykir við eiga, um leið og hver ráðstöfun er gerð.

Nr. 21
31. maí

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 31. maí. 1920.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Pjetur Jónsson.

Viðbótarsamningur

Nr. 22
19. júní
26. júní

um

póstsbandið milli Íslands og Danmerkur.

Póststjórnirnar á Íslandi og í Danmörku hafa, að fengnu umboði, komið sjer saman um eftirfarandi viðbótarsamning við samning, dags. 28. nóvember
28. október
1919, um póstsbandið milli Íslands og Danmerkur.

1. gr.

Í 1. tölulið fyrsta lið 2. greinar nefnds samnings breytist »15 aurar«, »30 aurar« og »45 aurar« í »20 aurar«, »40 aurar« og »60 aurar«.

Í sömu grein, sama tölulið, breytist 3ji liður og orðist svo:

»Verði burðargjaldi eða þyngdarmörkum fyrir brjef innanríkis breytt í öðruhvorum landinu eða ef alþjóða breyting verður gerð á burðargjaldi eða þyngdarmörkum, geta póststjórnirnar samþykkt samsvarandi breytingar á burðargjaldi og þyngdarmörkum þeim, er grein þessi ákveður.«

3ji töluliður sömu greinar breytist og orðist svo:

»Undir óborguð eða vanborguð brjef og spjaldbrijef skal heimta burðargjald það, er ávantar, og auk þess, með rjettri tilvísun, 20 aura og 10 aura aukagjald fyrir hverja sendingu, þó eigi samtals meira en tvöfalt burðargjald það, er ávantaði.«

Í 5ta tölulið sömu greinar breytist »15 aurar« í »20 aurar«.

2. gr.

Viðbótarsamningur þessi öðlast gildi 1. júlí 1920.

Saminn í tveim eintökum og undirskrifaður í
Reykjavík, hinn 26. júní 1920, og í
Kaupmannahöfn, hinn 19. júní 1920.

S. Briem.
(L. S.)

Kiörboe.
(L. S.)

Nr. 23
5. júlí

Konungsúrskurður

um

konungsfánann.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Vjer höfum allramildilegast úrskurðað þannig:

Konungsfáninn er heiðblár, en í honum hvítur íslenskur fálki, sitjandi, krýndur hinni íslensku kórónu og snýr fálkinn inn að stönginni.

Hlutfallið milli breiddar fánans og lengdar er 18:25.

Úrskurður þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalfuborg, 5. júlí 1920.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Bráðabirgðalög

Nr. 24.
16. ágúst.

um

heimild fyrir ríkisstjórnina til að leyfa Íslandsbanka að gefa út alt að 12 miljónum króna í seðlum, án aukningar á málmforðatryggingu þeirri, sem hann nú hefir.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Ráðherrann í atvinnu- og samgöngumálum hefir tjáð Oss, að nauðsyn beri bráðlega til vegna viðskiftalífsins að auka gjaldmiðil í landinu um stundarsakir og að því sje óhjákvæmilegt að auka seðlafúlgu Íslandsbanka, en vegna þess, hve erfitt er að útvega gull, þyki eigi gjörlegt að krefjast nú þegar frekari málmforða til tryggingar seðlafúlgunni, en nú er fyrir hendi. Hins vegar ætti þessi þörf á seðlaaukningu að hverfa undir lok yfirstandandi árs, þar eð gjöra má ráð fyrir, að þá hafi allmikið selst af innlendum afurðum. Vjer verðum því að telja brýna nauðsyn að gefa út bráðabirgðalög samkvæmt 6. gr. stjórnarskipunarlags 19. júní 1915, er veiti ríkisstjórninni heimild til að leyfa Íslandsbanka að gefa út alt að 12 miljónum króna í seðlum, án aukningar á málmforðatryggingu þeirri, sem hann nú hefir.

Því bjóðum Vjer og skipum fyrir þannig:

1. gr.

Ríkisstjórninni heimilast að leyfa Íslandsbanka að gefa út alt að 12 miljónum króna í seðlum, án aukningar á málmforðatryggingu þeirri, sem hann nú hefir, með þeim skilyrðum og á þann hátt, sem ríkisstjórnin tiltekur nánar.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og gilda til 1. desember 1920.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaluborg, 16. ágúst 1920.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Pjetur Jónsson.

Bráðabirgðalög

um

friðun rjúpna.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Vor dóms- og kirkjumálaráðherra hefir þegnlega tjáð Oss, að rjúpur hafi fallið síðastliðinn vetur sakir áfreða, og að þær sju nú svo fáar að varla komi fyrir að rjúpa sjáist. Telur ráðherrann því nauðsynlegt, þar sem aðalveiðitíminn fer í hönd, nú þegar að ákveða sjerstaka friðun rjúpunnar, og verðum Vjer því að telja brýna nauðsyn að gefa út bráðabirgðalög, samkvæmt 6. gr. stjórnarskipunarlaga 19. júní 1915, um friðun rjúpna.

Því bjóðum Vjer svo og skipum:

1. gr.

Rjúpur, er samkvæmt hinum almennu friðunarlögum nr. 59 frá 1913 verða alfriðaðar árið 1922, skulu einnig vera alfriðaðar til 1. janúar 1922.

2. gr.

Fyrir hverja rjúpu skal sá, er brotlegur verður, gjalda 10 króna sekt, er tvöfaldast við itrekun brotsins. Með mál, er rísa útaf brotum gegn lögum þessum, skal farið sem með almenn lögreglumál.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalúborg, 26. nóvember 1920.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Konungleg auglýsing

Nr. 26
27. nóv.

um

að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjærvist konungs.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Það Vjer höfum í hyggju að ferðast til útlanda, viljum Vjer samkvæmt 1. gr. laga 11. febrúar 1871, um ríkisstjórn, þegar svo stendur á, að konungur er ekki orðinn fulltíða, eða er sjúkur eða fjærvist, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga, að ríkisstjórn í fjærvist Vorri sje falin á hendur ríkisarfanum.

Því birtum Vjer hjermeð Vorum kæru og trúu þegnum, að sonur Vor elskulegur, hans konunglega tign krónprins Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg, tekur við ríkisstjórn í Voru nafni frá þessum degi þangað til Vjer komum heim aftur.

Gefið á Amalíuborg, 27. nóvember 1920.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Nr. 27
21. des.

Konungleg auglýsing

um

að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn

Vjer Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Eftir að Vjer erum aftur heim komnir úr ferð Vorri til útlanda, kunngjörum Vjer hjermeð Vorum kæru og trúu þegnum, að Vjer höfum Sjálfir í dag tekið við ríkisstjórninni, sem Vjer 27 f. m. samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3 gr. dansk-íslenskra sambandslaga 30. nóvember 1918, höfðum falið á hendur í fjærvist Vorri syni Vorum elskulegum, hans konunglegu tign ríkisarfa Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg.

Gefið á Amaliuborg, 21. desember 1920.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Magnússon.

Gardas Fortuison

